СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 67. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 25-го березня 1942. No. 67. Jersey City, N. J., Wednesday, March 25, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

Аліянти Затопили Або Ушкодили 17 Ворожих Кораблів На Японських й Італійських Водах- МекАртур Певний Перемоги, Кажуть Журналісти, Що Прислухувались Його Викладови Про Плян Дальших Военних Операцій

РУЗВЕЛТ І НЕЛСОН ПЕРЕСТЕРІГАЮТЬ ФАБРИКАНТІВ І РОБІТНИКІВ

ВАШИНГТОН. — Презедент Рузвелт і Доналд М. Нелсон, голова Военної Продукційної Ради, заявили, що в інтересі добра краю робітництво та фабриканти мусять прийти до якнайскоршого порозуміння. Президент пригадав робітникам, що їх права та привілеї мають поважні відповідальности перед народом. Нелсон виступив з найсильнішою заявою, яка коли небудь була зроблена представником теперішньої адміністрації: він прямо сказав, що якщо робітники та промисловці не зліквідують своїх непорозумінь та не спроможуться на видання якнайбільше продукції, тоді уряд буде змушений наставити сувору контролю, згідно з домаганнями обуреного громадянства. Послання президента Рузвелта та промова Доналда М. Нелсона, були виголошені до делеґатів Комітету Промислової Орґанізації, скликаних на надзвичайну конференцію в справі поборювання проектованого законодавства про знесення 40-годинного тижня праці.

СЕЙР НЕ ВІРИТЬ В ЯПОНСЬКУ ОФЕНЗИВУ ПРОТИ БАТААНУ

ВАШИНҐТОН. — Францис Б. Сейр, Високий Американський Комішинер Филипин, заявив по своому повороті з Кореґідору до Вашинґтону, що на його думку японці не відважуться тепер почати загальний наступ на американські позиції на Батаанському Півострові, що є тепер під командуванням ґен. Джонатана М. Вейнрайта. Це булоб надто коштовне ризико, говорив Сейр. Филипинський Комішинер, який прибув, щоб здати президентові докладний звіт з подій на Филипинах, твердив, що японці зосередять тепер свої сили проти плянового наступу ґен. Доґласа МекАртура з Австралії.

ВАШИНҐТОН. — Не зважаючи, що реченець японського ультимату вже давно минув, японці не почали военних операцій проти американських військ. У военних комунікатах департаменту війни не згадується нічого про военні діяння в Батаані. Оборонці Кореґідору вислали телеґрафічний привіт ґен. МекАртурові в Австралії, ґратулюючи йому за його щасливе прибуття на новий фронт.

АРҐЕНТИНА НЕ КУПИЛА ЗБРОЇ В АМЕРИЦІ

БУЕНОС АЙРЕС (Арґентина). — „Асошіейтед Прес" подає на основі урядових вісток, що арґентинська делеґація вернула з Вашинґтону без закупна зброї, яку старався закупити арґентинський уряд для свого війська. Причиною того мало бути це, що Америка не має під сучасну пору настільки зброї, щоб можна було її продавати невтральним державам. Все узброєння та амуніція йдуть до воюючих країв, цебто до союзників Америки.

СІКОРСКІ ПРО ПОЛЬСЬКУ ПРОБЛЄМУ ТА БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ НАСТУП

ВАШИНҐТОН. — Ґенерал Владислав Сікорскі, польський премієр, прибувши до Вашинґтону з Монтреалу, заявив, що большевицькі війська, проганяючи німців на захід, зближаються до східних кордонів Польщі й тим видвигають знову польську проблєму на овид. Він заявив журналістам, що не важне є те, чи створиться другий фронт проти Німеччини, а це, щоб вже на існуючих фронтах воювали так, як це показав ґен. МекАртур. Сікорскі твердив, що він прибув на конференцію з президентом Рузвелтом. Польського премієра привітали численні представники Обєднаних Держав. Лиш совєтський амбасадор Літвінов, немов нарочно, не прибув на час, але аж дві години пізніще, мовляв, йому помилково подано злий час, в якому мав приїхати Сікорскі.

ЯПОНЦІ НЕ ХОЧУТЬ ВИПУСТИТИ ДИПЛЬОМАТІВ

ВАШИНҐТОН. — Переговори між Америкою та Японією в справі виміни дипльоматів обох країв, що тягнуться вже від трьох місяців, стрінули нові перешкоди. Згідно з дипльоматичною практикою, дипльомати ворожих держав не можуть одержувати з рамені їх уряду нових постів аж поки вони не вийдуть з ворожої країни. Тимчасом японський уряд призначує деяких своїх дипльоматів, що тепер є інтерновані в Америці, на нові дипльоматичні місця, на що знову Америка не хоче погодитися. Японці рівнож не хочуть звільнити американських моряків, забраних в Пекіні та Шангаю після вибуху цеї війни. Переговори ці йдуть повільно ще й тому, що їх ведеться за посередництвом третьої сторони; американські інтереси заступає Швайцарія, а японські Еспанія.

МЕКАРТУР ПЕВНИЙ ПЕРЕМОГИ НАД ВОРОГОМ

АМЕРИКАНСЬКА ВІЙСЬКОВА КВАТИРА (Австралія). — Ґен. Доґлас МекАртур, даючи інтервю американським, британським та австралійським журналістам, заявив, що цю війну виграють аліянти. З повним довірям до збройних сил Обєднаних Держав він твердив, що є повні можливости, щоб вони перемогли ворогів. Хоч ґен. МекАртур говорив у загальниках, та навіть і цього журналісти не передали, з огляду на военні обставини. Його кватира подала до відома, що з нагоди приїзду ґен. МекАртура до Австралії, він одержав численні привіти з цілого світа, між ними були телеґрами від Чянґ Кай-шека та ґен. Вейвела. Ґен. МекАртур відбув военні наради з аліянтськими командантами, між якими були Францис М. Форд, военний міністер Австралії, ґер. В. А. Г. Стурді, з австрал. ґенерального штабу та інші.

АМЕРИКАНСЬКІ СУБМАРИНИ ЗАТОПИЛИ ШІСТЬ ВОРОЖИХ КОРАБЛІВ

ВАШИНҐТОН. — Департамент маринарки повідомляє, що американські субмарини, оперуючи на японських водах, затопили 5 японських торговельних кораблів, а один протисубмариновий нищівник. Офіційні чинники згадують, що про затоплення цих кораблів не було ніде подано, так, що є це нові успіхи американської фльоти. Досі від вибуху війни з Японією, американці знищили 175 японських кораблів, в тому числі 65 военних. Звідомлення з Мелборн, Австралія, ще під датою 16. березня ц. р., доносять, що Злучені Держави почали велику морську офензиву проти японських водних комунікацій. Отже найновіші затоплювання японських кораблів можуть бути початком заповідженої офензиви Обєднаних Держав в ціли зломання японського натиску на Австралію та інші посілости на Південно-західному Пацифіку.

БРИТІЙСЬКІ СУБМАРИНИ ВДАРЯЮТЬ В ІТАЛІЙСЬКІ КОРАБЛІ

ЛОНДОН. — Британські субмарини підїхали під самі береги Італії і там почали своє пустошення. Вони затопили дві італійські субмарини, один пароплав, шість великих пароплавів і малий засоблюючий корабель, а також „дуже прадоподібно" один великий засоблюючий корабель. Цей напад був так близько берега, що з берега обстрілювали британців не лише італійські гармати, але й італійські скорострілі. Але вони не заподіяли британцям ніякої шкоди. Тій боротьбі приглядались з берега цивільні люди.

БОМБАРДУВАННЯ АВСТРАЛІЙСЬКИХ ПОРТІВ

КАНБЕРА. — Японські літаки виконали один з найбільших своїх налетів на Порт Моресбі, що знаходиться на східнім кінчику Нової Ґвінеї і є в австралійських руках. Літаки Обєднаних Держав виконали цілий ряд налетів на японські бази і завдали їм немалі шкоди. За минулий тиждень вони затопили один японський кружляк, а один ушкодили. Також знищили чимало японських літаків і транспортових кораблів. Японьке радіо подало про втрати, понесені Японією. Воно сказало, що від січня японці втратили в Нідерляндській Індії пятьдесять кораблів і сто літаків. Також японці признаються, що біля Рабуля, Нова Британія, вони втратили сім тисяч вояків. Обчислення Обєднаних Держав обраховують японські втрати далеко вище.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКА ВМАШЕРОВУЮТЬ В ІРЛЯНДІЮ. Сцена десь у Північній Ірляндії. Американці парадно входять у місто. Над ними командує ґенерал Росел П. Гартл. На передному пляні типічний ірляндський віз на двох колесах, запряжений ослом.

ЯПОНІЯ ДАЛІ ПЕРЕГОВОРЮЄ З СОВЄТАМИ

ТОКІЙО. — Японське радіо повідомило, що японський уряд далі переговорює з совєтським урядом в цілі осягнення триваліщого порозуміння між обома державам. В підписанім недавно договорі відносно ловлі риб на притериторіяльних совєтських водах застережено одну клявзулю, яка говорить, що оба уряди повинні далі переговорювати, доки не осягнуть довгореченцевого порозуміння. В тій цілі, говорило японське радіо, японський амбасадор Татекава в Мосві конферував півтора годин з комісарем заграничних справ, Молотовим, а також з комісарем торговлі, Мікояном. Згадане радіо заключало, що хоч ще передчасно є говорити до чого доведуть ті переговори, то вже тепер можна ствердити факт, що Обєднаним Державам не вдалось викликати війни поміж тими двома народами. У звязку з тими переговорами китайські кола заявили, що Японія, подібно як колись з Америкою, поступає тепер з Совєтами: вона чекає відповідної хвилини, щоб в них вдарити і захопити Сибір.

ШВЕДИ ДЕМАСКУЮТЬ СВОЇХ НАЦІСТІВ

СТОКҐОЛЬМ. — В Швеції вийшла тепер книжка, що відразу стала дуже популярною. В тій книжці показано назвища і родовід 700 осіб, в більшости шведів, які мають пронацістичні переконання та яких треба стерегтись, евентуально треба над ними наглядати. В тій книжці подані також чужі люди, що мають пронацістичні погляди, а які можуть заважити колись на долі Швеції. Замітне це, що серед тих „пронацістів" знаходиться... Йосиф Сталін, совєтський диктатор, що тепер воює з націстами.

АНҐЛІЙСЬКА ПАРАДА НА ДОХІД ФЛЬОТИ

ЛОНДОН. — По цілій Анґлії відбуваються тепер вуличні паради, яких завданням є зібрати 125 міліонів фунтів стерлінґів, (біля 750 міліонів долярів), на будову нової анґлійської фльоти, що повелаб офензиву проти націстичних сил. В однім дни анґлійці зібрали 32 міліони фунтів стерлінґів. Ця кампанія дуже подібна до кампанії за „либерті бондами" з часів попередньої війни в Америці. Анґлійці, коли ходить про скріплення своєї фльоти, віддають свої останні сотики. На ту ціль складають баґачі і бідні. Правдоподібно, що уряд, заохочений дотеперішним успіхами, піднесе висоту суми, яку поставив собі на початку, з 125 міліонів до 150, або 200 міліонів фунтів стерлінґів. За ті гроші можна дійсно побудувати величезну морську армаду.

ІРЛЯНДІЯ НЕ ХОЧЕ ЙТИ ДО ВІЙНИ

ЛОНДОН. — Американські журналісти, які обїздили Ірляндію, говорять, що ірляндці почуваються нині дуже нещасливо. Проте вони не хочуть ніяк вступати до війни по стороні Британії, бо ще занадто багато ненависти мають до анґлійців. Якщоб уряд штовхнув Ірляндію до війни, то це викликалоб в краю революцію і замісць користи Обєднаним Державам, принеслоб шкоду. Коли ходить про харчі, то Ірляндія має їх подостатком. Але брак їй інших продуктів, головно ґазоліни і вугля. Нащастя перед війною вона побудувала великі шлюзи, при помочи яких виробляє електричну енерґію і нею заспокоює найголовніші потреби. Але коли ходить про поїзди, то часто поїзд стає по середині дороги, а пасажири мусять вилазити з нутра і йти шукати за деревом, щоб поїзд міг далі їхати. Та до цього хтось інший мусить дати причину.

КРИПС В ІНДІЇ

НЮ ДЕЛЬГІ. Прибувши до Індії сер Стафорд Крипс заявив, що шукатиме скорого залагодження індійського питання. Він переговорюватиме зо всіми чільними лідерами, всіх важніших політичних партій і реліґійних сект. Всім їм він зробить пропозицію надання повної свободи Індії взаміну за приступлення як рівний з рівним до Обєднаних Держав в цілй продовжування війни з Державами Осі.

АМЕРИКАНСЬКІ ВОЯКИ ЖЕНЯТЬСЯ З АВСТРАЛІЙКАМИ

БРИСБЕЙН (Австралія). — Американські вояки, що тепер в більшій скількости приїздять до Австралії, у багатьох випадках женяться з місцевими дівчатами. Австралійські реліґійні провідники виступають проти цього, кажучи, що таке поспішне подружжя, яке нераз наступає по пару днях знайомства, не може бути стале і не може принести щастя новоженцям. Американські власти, зате, не виступають проти цього, а навпаки, сумлінно виплачують належну піддержку, яка припадає всім жінкам американських вояків.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Крипс в Індії

Британійський міністер сер Стефорд Крипс, що прилетів з Англії до Індії, може сміло сказати про себе, що він має одно з найтрудніших завдань цієї війни. На хоромах до Індії станула японська армія. В певній віддалі від передньої брами малощо не видно німецької. В Індії вони можуть зійтися, а тоді британійська імперія найшлася би в справді критичному положенні. Тому то є справою першорядної ваги, як поступить у цьому випадку Індія ,а це залежить, на скільки вдасться місія Крипса.

На перший погляд ока могло би здаватися, що Крипс не буде мати більшої трудности в своїй місії. Індія від довшого часу домагалася самоуправи, отже могло би здаватися, що вистарчить Крипсові поробити відповідні обіцянки, а вже Індія стане за Британійську Імперію. Коли одначе справді приглянутися ближче, то побачимо, що самі урочисті обіцянки справи розвязати не можуть .

Річ у тому, що коли Індія домагається самоуправи, то ріжні чинники в Індії, цю самоуправу розуміють у зовсім інший спосіб. Підчас коли 250 міліонів гіндусів могли признати незалежність від Британії вдоволяючим, 80 міліонів мозелманів вважали би це поневоленням себе гіндусами. Попри цей релігійний, чи культурний розділ є ще інший, суспільний: якби Британія обіцяла незалежність Індії, то 50 міліонів так званих „недоторкальних", найнижчої верстви гіндусів, приняли би це за зраду справи їх визволення. Кромі них є ще осібні народики, — ось як приклад мілітарно важні пять міліонів сихів,— котрі теж не погоджуються з гіндусами щодо розуміння незалежности .

Отже питання зовсім не можна рішити через надання незалежности Індії, як цього домагається Національний Гіндуський Конґрес. Що було би незалежністю для гіндусів, було би для негіндусів, ба навіть для поважної частини самих гіндусів, майоризуванням ,себто залежністю від гіндуської більшости, що правда конституційною, але неменше болючою. Якщо котранебудь з тих сторін займе абсолютне становище, себто прийме лише своє домагання за слушне, ціла місія сера Крипса мусить розбитися.

Ніщо й казати, що справа комплікується ще через час, у якому всі ці спірні питання немов би зажадали моментального вирішення. Британійський уряд мусить полагодити тепер питання, котрого йому не вдавалося полагодити через роки мирних зусиль. Воєнний час ледво чи причиниться до успокоєння умів, якого треба для розумного вирішення трудного питання. Та може приявність Японії й Німеччини при брамах Індії отверезить голови гарячих гіндусів, бо, якби тепер Крипсові не вдалася місія, а потім через те Індія попала під впливи держав оси, то питання якоїнебудь самоуправи для народів, вір і кляс Індії була би похоронена на довгі роки.

Чи Дійсно Аж Так Добре?

Ми завжди обстоювали думку, що справа України є одною з дуже важних европейських проблем, яка мусить бути наладнана згідно з бажанням десятків міліонів населення України, якщо маємо мати тривалий мир в Европі. В тому напрямі ми тут працювали, бо вважали обовязком американців українського роду висвітлювати справедливо ту справу, яку, як нам здається, знаємо краще інших. А що наш край пішов до війни за збереження свободи, а ліквідацію насильств, над усіми народами й краями, то ми думаємо теж і про ліквідацію насильства, доконуваного над десятками міліонів українського народу в Европі.

Припускаємо, що урядові кола у Вашинґтоні про це все знають, але які їхні дальші пляни щодо цього, того ми не знаємо. Ось тому так дуже нас здивувало, коли попало нам у руки останнє видання „Бюлетену Фундації Пулаского", в якому пишеться, що українська справа у Вашинґтоні стоїть „знаменито". Згідно з отсею польською пропагандою, вашинґтонські політичні кола дуже добре обзнакомлені з українськими проблемами. Вони навіть симпатизують з українськими визвольними змаганнями, а тільки через Сталіна не можуть тепер тих симпатій виявляти наверх. Та згодом натиснуть навіть на самого Сталіна, щоб дав згоду на визнання самостійної України як окремої держави!

Очевидно, що колиб так було, як подає польська пропаґанда — що дай Боже! — то це булоб розумним, справедливим і наскрізь американським ідейним явищем. І ми не маємо сумніву, що коли американці пізнають траґедію українського народу і вчитаються в мучеництво України, то цілком певно станути по стороні поневоленого народу, а будуть проти насильства і диктатур. Та дивує нас, що про це пише та польська пропаґанда, яка досі не виявляла охоти ставитись до української справи дійсно поважно, а глядла на український рух як маловажний, а на український нарід як політично невироблений, неспосібний до самостійного державного життя, з яким ніхто серіозно не числиться. А тепер виходилоб, що з тим рухом числяться навіть урядові чинники в Вашинґтоні! —Як це розуміти і чим це пояснити?

Отже хочемо сказати, що ми сумніваємось, чи в Вашинґтоні дійсно є аж так „добре" з українською справою, як це представляє польська пропаґанда. Але і не бачимо причини, чомуб у Вашинґтоні мали зле ставитись до української справи. Ми віримо, що якщо здобудемо перемогу над Гітлером і виграємо ту війну, то Вашинґтон не забуде теж і за міліонові жертви українського народу, положені в боротьбі з насильством. Маючи повне довіря до уряду, віримо, що він поступить по війні справедливо з усіми народами. Тому не докучаємо йому тепер з ріжними того роду справами, а зосереджуємо головну увагу на те, щоб допомогти йому і нашому краєви вийти з цеї війни переможцем.

Та виходить, що польська пропаґанда ніби знає про українську справу більше від нас. Може знає, а може ні. Того ми не знаємо. Але зате відчуваємо, що тут іде про щось зовсім інше. А саме про те, що ґен. Сікорскі, премієр польського уряду на вигнанню, має говорити у Вашинґтоні, як заповідають, про східні границі. Отже польська пропаґанда хоче заставити американських поляків скріпити натиск на Вашинґтон щоб він визнав уже тепер давні границі Польщі на сході, очевидно коштом української й білоруської, а може ще й литовської землі. Значить, що польська пропаґанда хоче заставити Вашинґтон затвердити при помочі американців польського походження давнє насильство і з того приводу пише, що „українська справа стоїть у Вашинґтоні знаменито". Вона думає, що доперва ось таким поставленням справи запалить американських поляків до аґітації. Ось у тому є властивий сук справи.

Польська пропаґанда звертає увагу на акцію американських українців, промову посла Глинки, видану „Історію України" і т. п. Очевидно, що й ми віримо, що правдоподібно таки проговорили до когось меморіяли, розіслані Конґресом Американських Українців. Віримо, що й промова посла А. Глинки в Отавському парляменті зробила враження на многих і заставила їх присвятити більшу увагу теж і українській справі. Припускаємо, що й „Історія України", що їх розсилають наші організації й наші люди ріжним американським діячам, теж декого зацікавила і причинилась до поширення знання про Україну. Та проте ми себе тим усім не дуримо. Ми свідомі того, що треба ще далеко більше, бо того всього ще замало, щоб в Америці пізнали і зрозуміли цілу глибінь української справи, бо це справа дуже тяжка і скомплікована. А ледви, чи в наших обставинах ми зможемо зробити щось більше. Тому не думаємо, що заважить дійсно те, що ми робимо. Зате певно заважить кров українських мас, що ллється на українських землях, бо там гинуть українські люди в надії, що може по війні заважуватимуть ті ідеї, якими живе американський нарід.

Колиж іде про нас, то ми, як американці, хочемо, щоб у Вашинґтоні добре стояла теж і польська, московська, українська, чи яка інша справа. Але кожна з них, включно з українською, має бути дійвно „доброю", себто не може уявляти собою насильства над другим народом.

Німецька Армія Та Її Відношення До Гітлера

Великі переміни в німецькій армії цеї зими, а саме уступлення маршала фон Бравхіча та фон Бока, як теж неповодження на совєтському фронті, дали притоку до численних поголосок про розходження між Гітлером та Райхсвером, цебто німецькою армією. Що більше, в деяких газетах появилися вже й сензаційні відомости про бунти армії проти націонал-соціялістичної партії та самого Гітлера.

Журналіст Е. Гінтергроф пише обширніше про це відношення між Гітлером та німецькою армією. Його співпраця з армією, пише він, почалася ще в 1920 р., коли то Гітлер працював у відділі проти-розвідки при корпусі, що стаціонував в Мінхені. Тодішня Райхсвера, яка згідно з Версайським Трактатом мала лиш 100,000 людей, вела широку працю політичного характеру, щоб вибороти собі вплив на маси німецького народу. Впливала вона рівнож на ріжні півмілітарні організації, які тайком вишколювали німецьку молодь у военному ремеслі. Гітлер увійшов в тісний контакт з ґен. Еппом, який пізніше відіграв велику ролю як найближчий дорадник Гітлера. Та найважнішим з тих генералів, що мали на Гітлера вплив, був відомий маршал Людендорф, що в 1923 р. разом з Гітлером доконав відомого невдалого „пучу" в Мінхені. Звязки з Людендорфом мабуть і дали Гітлерові певність, що він може почінати революцію, бо думав, що коли Людендорф за ним, то і ціла армія з ним. Та цю свою помилку він скоро зрозумів й сам сказав, що „лиш від майора в діл армія" з ним, цебто, що генеральний штаб є проти нього.

Та ця ситуація міняється, коли Гітлер стає канцлером Німеччини. Тоді величезна більшість старшин в армії станула по його стороні. Його широкі пляни розбудови армії та можливість карієри стягнули масу молодих і здібних людей, а його успіхи (окупація Надренщини) іще більш полонили уми молодих старшин. Дальші його перемоги в Польщі, Франції та Греції мали рівнож рішаючий вплив на політичне наставлення армії, головно старшин, які були явно вже за Гітлером.

Ґенерали мають свою політику.

Та інакше було відношення ґенералів до політики Гітлера. Старі пруські юнкри ніколи не мали великої пошани до „кімнатного маляра", дивилися на нього з підозрінням та вважали його за небезпечного демаґоґа. Особливо вважали вони за небезпечне відношення Гітлера до Советів. Велика частина Райхсвери та сам її творець, ґен. фон Сект, як також консервативні кола та представники тяжкого промислу, були за співпрацю та порозуміння з Советським Союзом. Це під впливом тих груп Німеччина відновляє в 1926 р. пакт приязні з СССР (в рік по договорі в Льокарно), що був підписаний ще в 1922 р. в Рапальо. Фон Сект, що є творцем теорії т. зв. „блискавичної війни" („бліцкріґ") був знова учнем великого німецького стратеґа Шліфена, який був проти війни з Росією, бо вважав, що на величезних її просторах тяжко є привести війну до швидкого закінчення. Інший його учень ґен. фон Фалькенгайн противився також Гінденбурґови та Людендорфови, які підчас першої світової війни хотіли звернути всю німецьку силу проти Росії.

Кровава чистка в 1934 році та усування ґенералів.

Прибуття Гітлера до влади в 1933 р. зробило великий та бурхливий переворот у високих рядах Райхсвери, подібно як це воно робило також в дипльоматичних кадрах уміркованого міністра Штреземана. Приходить кровава чистка, в якій гине ґен. Шляйхер, кап. Рем і т. п. Та генерали не виступили в обороні Шляйхера. Це був початок їх прогри. В 1936 році вони знову пробували противитися, коли Гітлер задумав окупувати Надренщину. Але йтут Гітлер перейшов до денного порядку та доконав свого. Це саме було в лютім 1938 р., коли Гітлер готовився до захоплення Австрії. Тоді він здимісіонував ґенералів фон Бльомберґа та фон Фрітса, а на їх місце назначив фон Кайтеля та фон Бравхіча. Ще останні спроби спротиву Гітлерови робив шеф штабу ґенерального фон Бек по підписанні Мінхенської умови, разом з ґенералом фон Лебом (командуючий тепер армією, що облягає Ленінґрад), одначе безуспішно. В часі самої війни були спроби спротиву проти виправи до Норвеґії. І оскільки вірити тайним вісткам, за цю спробу був розстріляний полковник ґенерального штабу Айхгорн, син відомого ґенерала, якого в 1918 р. вбито в Києві. Вже в другому році війни без сліду „зник" (про нього нічого не чути) ґен. Блясковіц, що відзначився в кампанії в Польщі та Франції. Дуже можливо, що він усунений на якесь підрядне місце за свій евентуальний спротив до певних потягнень Гітлера.

Зрештою, такі переміни на високих постах армії, пише Гінтергроф, бувають всюди. Були вони в аліянтів в першій світовій війні, бувають і тепер. Ґен. Вейвела перекидають вже на всі фронти. Ріжниця з тим лише, що в демократичних краях звичайно такі більші перенесення мають певний відгук серед громадянства. В Німеччині все відбувається не тільки скрито, але що більше, опозиціонерів нераз карають і смертю, а що найменше впливають на ріжного роду „трагічні випадки".

Тому то, кінчить Гінтергроф, всякі слухи про „бунт" німецьких ґенералів проти Гітлера, є лиш побожним бажанням. Німецька армія має великий запас добрих ґенералів, які можуть заступити перш-ліпшого з маршалів, що ведуть кампанію проти Росії. Заломання німецької армії може прийти щойно [illegible] ломиться мораль цілого німецького народу. Теперішні неповодження німців в Росії, хоч і як болючі для Німеччини, проте замалі, щоб викликати поважні заворушення серед німецького народу. Це саме й потверджують Рузвелт і Чорчил, а саме, що німецька армія є ще далі сильним знаряддям боротьби.

Катастрофу німецької армії та цілковите заломання німецького народу спричинити можуть лиш тяжкі втрати на фронтах, затяжна війна, економічна руїна країни, пошести і т. п. Щойно тоді можна сподіватися, що це повалить Гітлера, але й тоді, не за те, що почав війну, але тому, що її програв.

Михайло Козирев.

ДОБЕРМАН

Високий з погордою глянув на товстого та пустився відважно до воріт. Товстюх глядів на нього з жахом і скритою надією. Та цей, ледви відчинив ворота, відскочив назад і вхопив товстого за руку.

— Чекає, — прошептав тривожно.

— Щож тепер пічнемо? — спитав товстюх розпучливо.

Знадвору війшов якийсь малий чоловік у шкіряній куртці. Перейшов попри наших героїв, які поховалися за ворітьми та нічого не запримітив. Та тут обізвався до нього високий чоловік:

— Чи не Кришкин ви? Ви давно приїхали?

Малий чоловік, названий Кришкином, пізнав також високого.

— Недавно. А що ви робите?

— От так... — захитався високий. — Балакаємо. Ми зайшли сюди, щоби...

Кришкин відчинив ворота й побачив перед ними пса.

— Пес! — скрикнув здивований.

— Тихо... Пст... то поліційний пес, — перестеріґ високий чоловік.

Кришкин збентежився.

— Поліційний? А що має бути?

Після короткої надуми додав:

— А що мені до того. Мене не шукають!

— Хто може знати, — відповів товстий. — Всі живемо з дня на день, а в нашій добродушности думаємо, що нам нічого не може приключитися. А тут одного дня зявиться якийсь пес, вискочить на плечі й усьому кінець.

— Не розумію вас. Ви боїтеся?

— Коли не розумієте, можете йти, — відповів сердито високий.

— Хай іде собі, — прошептав товстий. — Піде за ним і чорт із ним.

Кришкин пустився до дверей, обережно відчинив їх, одначе відступився.

— Ваша правда, — сказав Кришкин із удаваним спокоєм.

— То смішне, стоїть і чекає. А чого стоїть і на кого чекає — не вгадаєш.

— Ми також так кажемо. Чого стоїть? Що хоче?

— Та як це все в світі уладжено, — фільософував Кришкин. — Пес, німина, хитріший ніж чоловік. Де лише щось не в порядку, зявиться пес і стоїть.

— А де це щось у непорядку? — образився високий.

Кришкин мляснув двозначно язиком.

Попри наших ґероїв пройшла якась непевна постать, відчинила двері та невиразно промимрила:

— Чий то пес?

— То поліційний пес, горожанине, — перестеріґ товстюх. — Когось шукає...

Непевна постать відскочила на бік.

— А де той, що пес його шукає?

Всі чотири глянули на себе підозріло та незрозуміло. Пес стояв при дверях на тім самім місці, вітрив у повітрі та прошивав гострим поглядом прохожих.

— Приятелі, дальше так годі. Стоїмо тут уже якої пів години, дома жде нас усяка праця або обід, дехто має сходини — а ми тут куняємо за ворітьми та тратимо час. Так не ялося.

— Ти хочеш відійти, — пробурмотіла непевна постава.

— Вийдеш, а він тебе...

— Таж не станемо тут усю ніч!

— Маю добру думку, — озвався нараз Кришкин — зробимо так: будемо тягнути жереб, а на кого впаде жереб, той мусить вийти перший. Коли він упаде жертвою, то ми так вирятуємося з халепи.

— Дуже добре, будемо тягнути жереб, — відповів незнакомий.

— Я також годжуся на це, — сказав високий.

Товстий заклепав неспокійно очима:

— Я також годжуся, коли за тим буде більшість...

— Хто має сірники? — спитався Кришкин. — Хто витягне найдовшу, той мусить вийти перший.

— Ну, вже всі в руці. Тягніть.

Товстий перехрестився та витягнув обережно сірник. Інші пішли його приміром.

— Покажіть, хто має найдовшу. Ви маєте!

Товстухові, який витягнув найдовший сірник, заперло віддих. Він відійшов до воріт. Інші гляділи неспокійно за ним.

— То певно він буде. Добре каже стара приповідка: Бог кожного злочинця назначив. А я, дурний, пів року знаюся з ним і вважав його порядним чоловіком.

— Тепер годі комунебудь вірити, — відізвався незнакомий.

Товстий все ще крутився біля воріт.

— Щож там робите? Не спинюйте! Детектива може бути щойно не видно.

Пес перед ворітьми благально глядів на товстюха. Той махав йому перед носом хусточкою, старався прогнати настирливого пса.

— І так довго водив вас за ніс, — сказав Кришкин. — Признався би й уже! Це нечесно.

— А наслати на чоловіка поліційного пса, то чесно? — відізвався твостий від воріт.

— Яка тут справа з честю, — пробурмотів незнакомий.

Товстий глянув очима засудженого на смерть на товаришів і виступив виразно поза ворота. Пес, наче чекав на те, кинувся на нього та поклав лаби йому на рамена.

— Кінець, — прошептав товстюх ледви ворушачи устами, а його безвладна рука випустила клуночок.

За ворітьми настала мертва тишина.

— Марш! — закричав товстий та зібравши всі сили вирвався з песячих лаб.

— Та тут сталося щось несподіваного, як для товстюха, так і для його трьох товаришів. Пес слухняно покинув свою жертву та схопив покинений клуночок.

— Що з вами? Що сталося? — кричали ті зза воріт.

— Ходіть сюди!

Чотири парі очей довго з напруженою цікавістю слідкували за доберманом. Він не спішився, а ніс клуночок і все неспокійно оглядався позад себе. Та його неспокій був тепер безосновний: його ніхто но за ворітьми.

— Що ви там мали? — Спитався Кришкин за хвилину.

— Дрібничка, два фунти ковбаси.

— Голодний пес і більше нічого, — позіхнув розчаровано незнакомий.

— А чого ми тут стоїмо, приятелі? — спамятався нараз високий. — Ідім кожен своєю дорогою. До побачення!

— До побачення, — відповів Кришкин і відігнув собі ковнір сурдута. — Я мушу ще на сходини.

Незнакомий пропав незамітно за врітьми.

Товстий наче не свій, врадуваний, прощаючися з кожним, говорив:

— І хто то подумав би? Правда? Така смішна пригода? Що?

А як відходив, підскакував на ході і підсвистував веселу арію з оперетки.

(Кінець).

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

НА РІЖНІ ТЕМИ

КІЙ З ДВОМА КІНЦЯМИ.

Німецькі симпатики, що вдають зо себе французький уряд в Віші, поставили на суд своїх політичних противників і стали їм закидувати, що це вони спричинили розгром Франції в війні з Німеччиною.

Гітлер каже, що він зовсім не того ждав від своїх льокаїв у Віші: він хотів від них признання, що не він, а Франція викликала війну, а тут вони сваруться за те, хто завинив упадок Франції в війні, немовби мовчки признавши, що її викликав Гітлер.

ПРОСТІШЕ — ВИЧИСТИТИ.

Не має щастя Гітлер з політичними процесами. Пригадується процес за спалення німецького парляменту, котре Гітлер хотів приписати комуністам, а про котре після процесу світ уже не мав сумніву, що його допустився Гітлер.

Після того „парляментарного процесу" Гітлер уже до суду не йшов на порахунки зо своїми політичними противниками. Треба було йому їх усунути, він усував простим способом: розстрілом без суду.

ЧОЛОВІК І МІСЦЕ.

На суді закинули бувшому премієрові Делядіє, що мовляв він винуватий за те, що французьке летництво не було розвинене.

На це Делядіє дав на суді замітну відповідь: У цій справі на становище французького уряду заважила книжка одного знавця військових справ, видана в 1939 році, в котрій автор доказував, що головна справність літака обмежена до просторів поза боєвими лініями. Хто написав цю книжку? Генерал Петен, тепер начальник „уряду" в Віші.

ДЕ ЧЕСТЬ?

Чесна людина приймає на себе вину за те, що вона зробила. Людину, котра свої вчинки звалює на інших людей, вважається звичайно нечесною.

Військові люди залюбки говорять з погордою про цивільних, себто невійськових, людей власне за те, що вони нібито ломлять ріжні правила чесного поступовання. Коли вони вчують про такий нечесний поступок, вони часто здвигають плечима: „Не дивниця: цеж цивільна голота!" Офіцири люблять говорити, що хлопи й купці не признають чести. Хлопи, бо, мовляв, вони рабського походження, і в них головне: викрутитися перед всемогучими панами від кари, а купці, бо в них головне: заробити гроші.

ОФІЦИР ЧИ ПОЛІТИКАН?

І тепер у Франції маємо перед собою цікаву сцену: офіцир, як начальник уряду ставить на суд цивільного чоловіка за те, що він поступив так, як йому в військових справах радив офіцир.

Отже начальником французького уряду є власне той чоловік військового фаху, котрий не сповнив своїх обовязків супроти французького уряду як знавець військових справ, котрий власне своїми помилковими опініями довів до упадку не лише уряд, котрому він служив, але й свій рідний край, котрий він тепер нібито обороняє.

Здається, що якби „цивільна" людина перебрала владу, користаючи з того, що упав уряд внаслідок її поступків, то військові назвали би її людиною без чести. Як назвали би таку людину військові, коли ним є офіцир?

Тиждень Війни

(Виготовлено Бюром Урядових Звітів, перекладено та роз повсюджено Загальною Радою Американської Єдности).

Голова Ради Воєнної Продукції Нелсон сказав, що години праці, які тепер вкладаються у воєнну продукцію, мають бути подвоєні, якщо все урядження фабрик має вживатися 24 годин на добу. Він вимагає від фабрикантів місячних звітів, щоб бачити як швидко індустрія переводиться на воєнну працю.

Рада Воєнної Продукції подає, що 95 відсотків фабрик радіо і фонографів, які припинять цивільне виробництво 22. квітня, будуть цілковито переведені на воєнну працю перед 30. червня. Очікується, що виробництво комунікаційного знаряддя, потрібного для військових цілей, перевищить $125 міліонів місячно на кінець року.

Нелсон оголосив, що 31 районових конференцій з представників робітництва й зарядів з важних контрактових закладів, що виробляють зброю, кораблі, літаки, тенки та машинове знаряття, будуть провадитись протягом наступних двох тижнів. Збори будуть обговорювати пляни, як досягнути або перевищити продукційні завдання, встановлені президентом. Рада наказала спинити виробництво знаряддя для домашнього прання на 15. травня, щоби всі заклади цеї індустрії могли бути переведені на воєнне виробництво.

Рада подає, що протягом трьох місяців після Перл Гарбор більше ніж $72 біліонів було до розпорядимости на воєнні зусилля. Конґресові асиґнації та додаткові фонди, уділені через Ар Еф Сі, були найбільшими від усіх фондів, управнених для витрат на оборону протягом 18 місяців перед нападом. Загальна сума за 21 місяців сягає майже до $140 біліонів.

Ґума, Ґазоліна й Нафта.

Президент Рузвелт звернувся листовно до стейтових ґубернаторів, щоб було введено по цілій країні обмеження швидкости їзди автами до 40 миль на годину для заощадження ґумових опон. Також запропонував затвердити розпорядження про частий огляд опон, щоб необхідні направлення робилися своечасно. Бюро Оборонної Транспортації та Департамент Справедливости запропонували свою допомогу місцевим бизнесовим підприємствам, стараючись обєднати службу доставки з метою збереження троків, опон та іншого заосмотрення.

Рада Воєнної Продукції подає, що доставки ґазоліни до ґазолінових стацій та ґуртових споживачів в 17 східних стейтах, Дистрикті Коломбія, Вашинґтон та Ореґон будуть зменшені на одну пяту з дня 19. березня. Ґазолінові стації з тих районах мають обмежити години праці найбільше до 12 годин на день та загально до 72 годин тижнево, за виключенням обслуження певних важних цивільних споживачів. В стейтах, зачеплених наказом про ґазоліну, Рада обмежила введення нових заряджень для огрівання нафтою з метою збереження нафти. Адміністратор цін Гендерсон звернувся до службовців ґазолінових стацій, щоб нагадували мотористам про потребу збереження матеріялу проти замерзання на наступну зиму.

Лайкування.

Бюро Адміністрації Цін заявило, що мужчини в збройних частинах, як ті, що покликані до служби, можуть продавати свої нові пасажирські авта без обмежень. Бюро ввело вживані машини до питання цілковито під програму розпреділення, заборонивши їх продаж до 13. квітня, але дозволивши випозички за оплату не вищу пересічної на 5. березня протягом 60 днів. Розпреділення буде переводитись існуючими комісіями розпреділення авт, опон.

Літаплавство.

Морський Комішинер Викері подає, що програму будівництва кораблів „Перемоги" на 1942-43 збільшено з 18 до 20 мілонів тон вмістимости, щоб виробити 2,000 кораблів за два роки. Адмірал Викері казав, що продукція кораблів Злучених Держав буде більшою ніж всіх інших разом у світі. Збільшена програма Морської Комісії вимагає на кінець 1943. року 2,877 кораблів. Нелсон дав признання 4,000 робітникам Бетлегемських корабле-будівельних закладів в Сен Франциско, які запропонували працювати в неділю без заплати, аби досягнути найбільшої продукції воєнних кораблів.

Летунство.

Адміністрація Цивільного Летунства заявила про поширення її програми, щоб вишколити 45,000 мужчин на рік у звичайному літанню замісць 25,000, 30,000 осіб на другорядних курсах замісць 10,000 та випустити вишколених 31,000 техників на аеродромах річно. Першенство у вишколі буде уділено студентам, управненим бути летунськими кадетами. Летунські сержанти першої кляси Військових Повітро-Плавних Сил закінчили курс і були випущені як військові пільоти. Старшинська Школа Повітро-Плавних Корпусів буде встановлена в Майамі Біч, Фл., для вишколу вступивших до тих корпусів.

Армія і Фльота.

Начальник Штабу Армії, Маршал, казав, що реорґанізація армії зменшила Ґенеральний Штаб від 500 старшин до 98, які будуть заняті головно плянованням військових операцій. Дорадчий Комітет Конструкції та Заряд Переговорів про Контракти при Воєнному Департаменті були зєднані в Раду Конструкції Контрактів, яка має радити й переговорювати в справах контрактів, уділених Інжинірними Корпусами. Секретар Морських справ Накс оголосив, що адмірал Е. Дж. Кінґ, головнокомандуючий фльотою Злучених Держав буде також начальником морських операцій. Адмірал Г. Р. Старк був призначений командуючим морськими силами Злучених Держав в европейських водах.

Воєнний Фронт.

Сил Злучених Держав одним нападом затопили два японські кораблі, запалили чотири, один викинули на беріг. В другій акції американські морські сили затопили тяжкий нищівник, один великий тенкер та вибили з чинности три кружляки й один корабель-летище. Американські сили також затопили три вантажні кораблі і один пасажирсько-товаровий, збили пять ворожих бомбовиків та знищили три, аеродроми, занятих японцями в Новій Ґвінеї. Фльота доносить, що 12 воєнних кораблів Обєднаних Держав втрачено в боях за Яву, включаючи американський кружляк Гюстон та нищівник Поп. Два американські тенкери та два вантажні кораблі були затоплені в Атлянтику. Ґенерал МекАртур доніс про затиша на Батаанському Півострові.

Цивільна Оборона.

Директор Цивільної Оборони (ОСД) Лендис та адміністратор Федерального Забезпечення МекНат виробили пляни тимчасово приміщення в шпиталях цивільних ранених підчас ворожого нападу. Згідно з пляном всі добровільні та урядові шпиталі будуть служити як „Кежюелти Рісівінґ Госпиталс" та певні шпиталі в „безпечних районах" будуть призначені як „Емердженси Бейз Госпиталс". Програма буде переводитись Медичним Відділом ОСД в співпраці з Службою Громадського Здоровля та стейтових і місцевих урядів. ОСД видало брошуру з вказівками заходів безпеки для великих крамниць на випадок летунських налетів.

Ціни.

Президент Рузвелт в радіопромові сказав, що боротьба „проти інфляції не провадиться кулями чи бомбами, але є однаково важною... Вона вимагає дійсної доброї волі та готовости вірити в добру волю іншої людини..." Департамент праці подає, що видатки пересічної родини на продукти підскочили на пів відсотка від половини січня до половини лютого. Департамент заявив, що оплата помешкань в багатьох оборонних містах піднялася протягом останньої четвертини 1941. року в одному на кожних вісім нанятих домів. Відділ смолистого вугілля при Департаменті Внутрішних Справ та Бюро Адміністрації Цін подають, що вони готові на всі необхідні кроки, щоб недопустити надмірних, інфляційних цін на вугіль.

Першенство й розпреділення.

Купівля, продаж та випозичення ріжного роду канцелярійної машинерії були затримані Радою Воєнної Продукції, за виключенням осіб, які мають спеціяльні позволення. Рада поширила заборону вживати „блискучі річі" на всі роди моторових возів та заборонила їх вживати на замінних частинах. Обмежено виробництво роверів та спинено знаряддя для направлення автомобілених опон за виключенням спеціяльних розпоряджень. Рада наказала виробникам консервів відкласти на бік для уряду значну частину консервових фруктів та городини в 1942. році. Утримання та направлення існуючих знарядів до огрівання на фармах, в помешканнях та канцеляріях облегчено новим розпорядженням.

(„Тиждень Війни" підсумовує інформації, взяті з урядових джерел про важні події тижня до понеділка 16. березня).

В МОЛОДШИХ ЛІТАХ. Так виглядав генерал Доґлас МекАртур підчас мексиканської кампанії в 1916. році, коли він був капітаном у Сан Антоніо.

АЛЯСЬКИЙ ГОСТИНЕЦЬ.—Карта показує новий гостинець, котрий вирішено на конференції представників Канади й Злучених Держав. Вже тисячі інжинерів працює над тим, щоб його викінчити до року. Це має бути передовсім військова дорога, і тому для її виставлення будуть уживати військ.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

„ІСТОРІЯ УКРАЇНИ" РОБИТЬ ДОБРУ РОБОТУ.

Посилаючи знову $4 на „Історію України" М. Грушевського (в анґлійській мові) для одного з наших громадян, що купує її для своїх внуків, хочу сказати, що та книжка робить правдиво добру роботу. Нема де правди діти, а так є, що дехто з наших людей налякався, а всі ми посумніли, як через радіо зачали іти напади на українських визначних людей чи на наші орґанізації. Пригнобило декого і те, що виписували деякі американські ґазети проти українців. Правда, ми в те не повірили. Більшість не дала себе залякати і була переконана, що правда вийде на верх, а українське імя стане знову чистим. Та тепер то піднеслись духом навіть і ті, що залякались, як прочитали, як місцева „Стар-Ґазет" згадала так гарно про „Історію України" М. Грушевського, хоч проти цеї книжки теж ішли напади. Згадаю, що до міської бібліотеки закупило ту книжку Тов. І. Франка, відділ 271. У. Н. Союзу. Тепер товариство радіє і радіють всі члени та громадяни, що таким способом, за пару долярів, зробили добру роботу. Коли американці вказують на книжку і заохочують її читати, то як нам не мати її в своїй хаті й як не читати її нашим дітям і внукам?

Григорій Левуш,
Елмайра, Н. Й.

СОВЄТИ НАТИСКАЮТЬ НА НІМЦІВ

БЕРН. — Совєтські звідомлення говорять, що Новгород є цілком відтятий від решти німецького війська. В місті окружено кількадесять тисяч німців. Також біля Вязми совєтські війська поробили поступи і зробили в третій німецькій оборонній лінії пролом на пять миль широкий. В останніх днях, говорять совєтські звідомлення, німці втратили на тім секторі 32,000 війська. В Донецькім басейні сильні совєтські відділи увірвались на зади німців і тепер продираються в напрямку міста Кременчука. Замітне це, що в своїх звідомленнях Совєти тепер знов згадують про маршала Ворошилова. Він мав створити нову велику армію, що складається з 75 дивізій піхоти, з 12 механізованих дивізій, з 15 гарматніх дивізій, 18 кінних дивізій і 8 повітряних дивізій. Те військо має бути дуже добре узброєне.

Немилий запах нових футер усувається через посипування їх дрібною, меленою кавою й обвинуттям у простирало. Каву можна опісля з футра легко витрепати.

ПЕРЕСЕЛЮЮТЬ ЯПОНЦІВ В ГЛИБ КРАЮ

ВАШИНҐТОН. — Урядові кола подають, що в найближчому часі около 20,000 японців буде виселено з західного побережжа до стейту Аризони. Відповідні федеральні та стейтові власти підготовляють ґрунт під кольонізацію, мешкальні доми й т. п., щоб виселеним дати всяку можливу вигоду. Згадані японці працюватимуть над наводненням 90,000 акрів землі.

Листок салати усуне вотщ з поверхні зупи. Треба виняти салату, коли зупа готова.

—o—

Плями на позолочених рамах чиститься шматкою, замоченою в мішанині з 3/4 білка і 1/4 кухонної соли. Можна їх також усунути губкою, звогченою сирваткою.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

ЗБОРИ КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

відбудуться

В ПЯТНИЦЮ, 27. БЕРЕЗНЯ (MARCH 27, 1942)

В 8. ГОД. ВВЕЧІР, В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ, 28 E. 7 ST.

Справа дуже важна. Проситься всі відділи з Ню Йорку й околиці прибути на збори.

ЗА КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ У. Н. С.:
Стефан Ковальчук, гол. Михайло Ликтей, секр.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Закуплено Бонди Оборони на $115,000.

Перший період нашої кампанії в справі продажі державних бондів оборони зісумовано підчас загального віча в Українській Галі, в неділю, дня 22. березня. Віче отворив о. канцлер Филимон Таринський молитвою. Бесідниками були: майор М. Дармограй, д-р В. Галан, поручник Г. Витлсей, пані Т. Кульчицька, Дж. Фрейзер, пані О. Штогрин і Т. Свистун. Віче було скликане заходами „Комітету Товариств Укр. - Амер. Горожан для Оборони".

Результат по день віча зісумовано так:

1) Бонди Оборони.

Українське Будівельне Товариство продало бондів на суму $75,000, а Українське Кредитове Бюро на суму $10,000. — Разом $85,000.

Присутні на вічу виказали закупно бондів в інших інституціях на $30,000. — Отже закуплено разом на $115,000.

2) Допомога Американському Червоному Хрестови. Український відділ А. Ч. Х. передав $630.62.

3) Збірка на закупно бомбовика. Передано часописі „Ди Філаделфія Інквайєр", який займається збіркою на закупно бомбовика, суму $100.

Самозрозуміле, що цей результат є лише початковий і кампанія продовжується. Канцелярія Українського Будівельного Товариства отворена кожної пятниці від 7. до 8. години вечером при 847 Н. Френклин вул. Тоді там продаються бонди.

Михайло Рибак і д-р Павло Дубас, секретарі віча.

ЕЛМАЙРА, Н. И.

Купують Бонди Оборони.

Як всюди по наших громадах, так і в нас наші люди розуміють, що треба допомагати нашій державі всіми способами, щоб ми виграли ту війну. Много наших хлопців є вже в армії. А громадяни закуповують державні бонди, на кого тільки стати і скільки хто може. У свій час то все проголосимо. Тепер тільки згадаю, що Товариство ім. І. Франка, відділ 271 У. Н. Союзу, ухвалило купити Бонд Оборони за $100.

Г. Л.

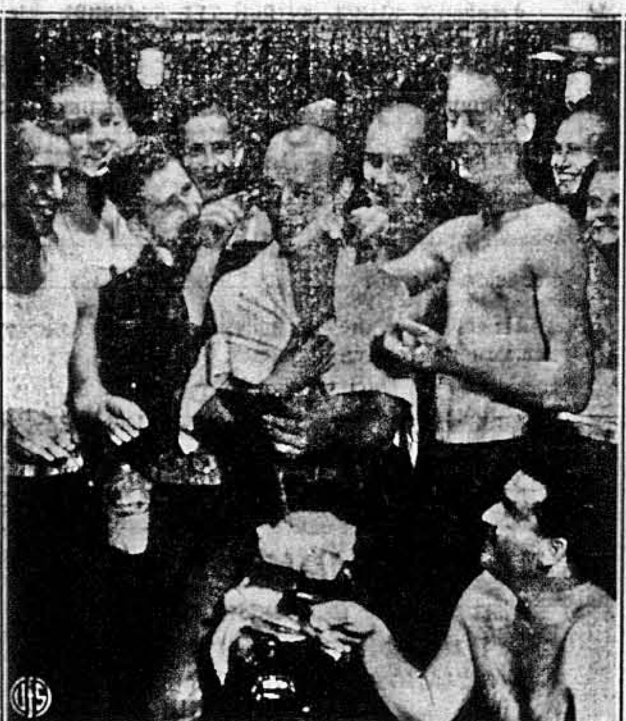
НЮ ЙОРК, Н. И.

Богослуження в катедрі Св. Патрика.

Тисячі вірних прислухувались минулої суботи в катедрі св. Патрика Службі Божій св. Івана Золотоустого, відправленій згідно з византійсько-славянським обрядом. І всі мусіли звернути увагу на прекрасний спів. А співав Український Хор при укр. кат. церкві св. Юрія в Ню Йорку, під проводом п. Т. Онуфрика. Монсіньор Джеймс Грифит пояснюючи византійський обряд, підкреслив, що те, що отсе перший раз відправлено в цій катедрі Богослуження в тому обряді, відібється певно широким відгомоном по інших діецезіях і усуне ті пересуди, які ще залишились в декого щодо цього, що в католицькій церкві є ріжні обряди, та що всі вони однаково рівні. Архієпископ Спелман підкреслив, що Америка є нині тим найкращим місцем, де може зійтися Схід і Захід, а доказом цього є ті тисячі вірних „зо заходу і сходу", що зійшлися на цю відправу. Ще казав, що Америка у війні, та що мусимо всі доложити всіх старань, щоб Америка виграла, бо тоді будемо мати справедливий мир.

Асистував при Богослуженню о. С. Гринюх. На канонічних кріслах видно було багато церковних достойників.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БИЗНЕСМЕНІВ

ТЕЖ ПРИГОТУВАННЯ ДО ВІЙНИ. — Американські вояки по дорозі до Австралії, приготовляються на покладі корабля до теплішого підсоня. Корабельний голяр за 30 центів усуває всі волося з голови й облича.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

До відома, тим, що насилають звіти про закупно Бондів Оборони: „Свобода" поміщує і буде надалі поміщувати дуже радо кожен допис про те, як организується по місцевостях, чи в организаціях, акція в справі продажі Бондів Оборони. Будемо подавати звіти про те, на яку загальну суму закуплено тих державних бондів. Про ці справи можна писати до нас якнайчастіше. Але не будемо подавати поодиноких покупців, бо на це не сталоб місця. А крім цього, дехто з таких людей міг би собі цього не бажати, щоб оголошувати аж в газетах, що він сповнив свій горожанський обовязок і вложив свій гріш у добрі руки. Бож купно Бондів Оборони не є ніякою жертвою, а тільки розумною інвестицією гроша, бо найпевнішою в світі. Зате в товаристві, чи в громаді, треба мати списи покупців, щоб можна кожної хвилі доказати, що так є, як проголошується.

З МУЗИКИ

„УКРАЇНА" П. УГЛИЦЬКОГО НА РАДІО.

Велика симфонія нашого композитора, проф. Павла Печеніги-Углицького „Україна", що вперве була виконана в Карнегі Голл в Ню Йорку дня 9. січня 1939 р., буде знов виведена, тим разом на радіо-концерті нюйорської радіостації WNYC, а саме дня 26-го березня б. р. (в четвер) в год. 5. пополудни. Виконає її Ню Йорк Сити Симфоні Орхестра з 88 інструментів, під орудою звісного дириґента, п. Евгена Плотникова.

З того концерту можна замовити собі плити (кружки), яких буде трі, бо виконання симфонії забирає пів години часу. Кошт їх буде $6—7.50. Замовляти можна в нюйорських студіях, як в: Радіо Рекордін Адверт. (119 Вест 57), Мелотон Студіо (Централ Парк Вест 25), НБС (Рокефелер Сентер), Карл Фішер (113 Вест 57 стріт).

Японська фуґу (риба) належить до смертельно трійливих риб і її їдять часто ті, що бажають поповнити самогубство.

ТОМАСТОН, КОНН.

З відділу 421 У. Н. Союзу закупили Бондів на $1,625.

Секретар Товариства Українська Січ, відділ 421 У. Н. Союзу, гром. Пилип Чесник, надіслав спис членів товариства, що закупили Бонди Оборони. Товариство купило Бонд за $100, а члени закупили бондів на суму $1,525, разом на $1,625.

Секретар ще пише: „Тепер хай переконуються в Америці, хто є патріот, а хто меле язиком і ширить брехні".

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 16. березня 1942. р. помер по короткій недузі **ДЕНИС ВЕЛИКАНОВИЧ**, довголітній член У. Н. Союзу і Тов. Вільна Україна, від. 200., до котрого вступив від початку заснования, себто у травні 1913. року.

Покійний був родом зі села Різдвяни, пов. Теребовля, Зах. Україна; був примірним українцем і батьком, брав живу участь в розвою Товариства, в ріжних вічах, демонстраційних походах, представленнях, в котрих вивізувався як знаменитий актор; радо жертвував на ріжні краєві і тутешні цілі та завсіди щиро боронив українського імени.

Покійний полишив у смутку жену, двох синів: Павла і Евгена, та дві доньки: Катерину і Ольгу.

Велику втрату відчуває не тільки рідня, але й все Товариство та ціла українська громада в Озон Парк і околиці! Хай прибрана земля буде Йому пером!

За уряд відділу 200: В. Щсик, секр.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

CHURCH SELLS $7,575 WORTH OF U. S. BONDS

Rev. Walter Bukata Gets Gross Thanks For Starting Program

The Rev. Walter Bukata, pastor of the Ukrainian Holy Ascension Orthodox Church, 47 Hope Avenue, reported today the sale of $7,575 U. S. Defense Bonds to members of his parish. The campaign began on November 14, last year well before America's entry into the war, when Rev. W. Bukata announced that Defense Stamps and Bonds could be purchased at the parochial office.

Father Bukata had suggested the plan to Passaic Postmaster Anthony V. Gross, who welcomed it as the first of its kind in the City. In a letter to Rev. W. Bukata, Postmaster Gross wrote in part:

"You are the first member of the clergy who had initiated such a program in his parish..."

From the start of the campaign to December 7, a total of $1,725 worth of bonds was sold. In the three days after the Japanese attack, $475 worth of bonds were sold.

The three-month total, $7,575, was made up of bonds sold only to church members, most of whom have purchased additional bonds in their places of employment. This amount does not include bonds purchased by parishioners directly from banks or post offices. The Ukrainian School Club, made up of children who attend afternoon parochial school, has taken an active part in the sale of Defense Stamps. More than $300 worth of stamps were sold during the three-month period.

The following were active in furthering the sale of of bonds and stamps; Dmytro Fenkanyn, president of the parish; Steven Procovic, president of the Youth Parish; Michael Kost, Walter Maladowitch who has recently been inducted into the army, Olga and Anna Fenkanyn, Rose Sahaydak, president of the Lysenko Singing and Dramatic Club and Joseph Sahaydak, president of American Citizen Club.

With the exception of one $100 bond purchased at the outset of the campaign by the St. Nicholas Society, a church organization, the rest of the sales was made to individual members of the parish.

(The Herald-News, Passaic, N.J. Saturday, February 28, 1942)

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ТАРЗАН, ч. 530. Гіркий вибір.

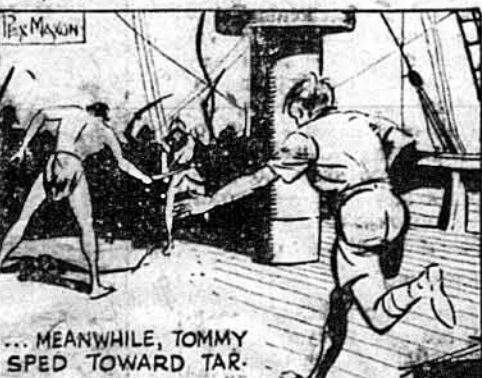
Тримаючи тісно Зелю коло себе, огидний Вилієно притиснув шаблю проти неї, немов би хотів її вбити.

„Я буду держати її перед собою та продиратися крізь ряди" — заговорив він до Гуйона, „або ти прикажеш своїм воякам зложити зброю!"

Ґуйон гаряче кохав Зелю. Але чи справді повинен він спасти її за ціну тяжкої неволі, а може й смерти його вояків?

Тимчасом Том біг що сили в-напрямі Тарзана, якого окружили з усіх сторін вороги, щоб його вбити.